

Jaarplan

2014

Stichting Voedseltuin

Postadres: Keileweg 8

3029 BS Rotterdam

Bezoekadres: (achter) Keilestraat 9 (gedempte Keilehaven)

3029 BP Rotterdam

KvK: 50524348

Triodosbank: 198342713

Contactpersoon: Angela Vermeulen 06-81283448

www.voedseltuin.com

info@voedseltuin.com

*Algemeen Nut
Beogende Instelling*

ANBI

Inleiding

In augustus 2010 is Stichting Voedseltuin opgericht, mede op initiatief van Sjaak Sies, de oprichter van de Voedselbank Rotterdam. De vraag naar voedselpakketten neemt nog steeds toe en door de crisis blijft de aanvoer van voedsel achter (winkels zijn steeds kritischer in wat zij wegdoen) In de voedselpakketten ontbreekt het vaak aan gezond en vers voedsel. Achter de Voedselbank in het Vierhavengebied lag een braakliggend terrein en zo ontstond het idee om daar voedsel te gaan verbouwen voor de Voedselbank, dichterbij en verser kon niet.

In september 2011 is een start gemaakt met de aanleg van de tuin en kon er in dat jaar ook al geoogst worden. Nu halverwege 2013 is de tuin zo goed als geheel ontgonnen en kan er steeds meer geoogst worden. De tuin wordt onderhouden door vrijwilligers, dit zijn mensen met een lange afstand tot de arbeidsmarkt, vaak ook mensen die zelf afhankelijk zijn van een voedselpakket of mensen die het naast hun werk doen.

Dit jaar zal er ingezet worden op het ontwikkelen van een bredere 'community' op en rond de Voedseltuin. Er zullen partners op verschillende niveaus betrokken worden bij de tuin met als driedelige doelstelling: het binnenhalen en delen van kennis en vaardigheden (van deelnemers, van ondernemers en universiteiten), het werven van financiële, materiele en personele middelen om ons ideaal van een gezonde stad te helpen realiseren en het vergroten van de ruimte voor participatie op de tuin. Aangezien de middelen voor participatie vanuit de Gemeente weggefallen zijn, zijn we vooralsnog afhankelijk van fondsen en sponsors om de Voedseltuin draaiend te houden.

Wij zien dat het veel mensen goed doet om op de tuin te werken. Mensen krijgen weer een ritme, hebben sociale contacten, leren samen te werken, zien iets groeien op de tuin wat zij zelf hebben gezaaid, daardoor groeien zijzelf ook. Er groeit weer eigenwaarde, waardoor men beter in staat is zichzelf weer vooruit te helpen.

Stichting Voedseltuin dient vier goede doelen:

- armoedebestrijding,
- gezonde voedselpakketten (door biologische groente en fruit van de Voedseltuin),
- het vergroten van de participatie van mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt,
- het vergroten van de kwaliteit van leven doordat mensen op de tuin groeien in hun gezondheid, zelfredzaamheid en geluk.

Wij willen u vragen samen met ons dit mooie initiatief verder te laten groeien.

Korte omschrijving van het project

Onderstaande overwegingen hebben geleid tot het ontstaan van de Voedseltuin voor de Voedselbank:

- Voedsel is een zeer belangrijke behoefte van de mens. Er is veel behoefte aan voedsel afkomstig uit duurzame teelt, en er zijn veel argumenten om voedsel uit duurzame teelt te consumeren.
- Het voedsel dat we verbouwen is puur biologisch. Onbespoten en zonder kunstmest dus.
- Er zijn meer dan 3000 mensen die wekelijks gebruik maken van de voedselbank. Deze mensen zijn om financiële redenen niet in staat om zich van voldoende voedsel te voorzien.
- Het zelf kunnen verbouwen van voedsel is een vaardigheid die mensen in staat stelt om een grotere autonomie op te kunnen bouwen.
- Contact met de natuur en kennis van voedingsstoffen en de samenhang tussen consumptie en gezondheid zijn zaken die het functioneren van mensen kunnen bevorderen.
- Natuur brengt mensen samen, geeft rust en inspiratie.

Voedseltuin Rotterdam biedt duurzaam geteelde seizoensgroenten aan de Voedselbank Rotterdam. Het is een plek om *iets te doen*; het produceren van voedsel, actief zijn in de buitenruimte, werken aan activering of re-integratie op de arbeidsmarkt of ondersteuning bieden aan een ander. Het werk op de tuin wordt gedaan door klanten van de Voedselbank die actief willen worden en/of op zoek zijn naar een aantrekkelijke dagbesteding en vrijwilligers die willen werken in het groen en tegelijkertijd ondersteuning bieden aan kwetsbare medeburgers. De voedseltuin is een proeftuin voor een gezonde stad.

Missie

Voedseltuin Rotterdam komt op voor een *gezonde stad*.

Dat wil zeggen:

- vóór een duurzame stedelijke samenleving met gezond voedsel voor iedereen,
- zonder armoede en sociale uitsluiting,
- met mensen die actief vorm geven aan hun eigen leven en verantwoordelijkheid nemen voor elkaar en hun omgeving.

Visie

Voedseltuin Rotterdam gaat er van uit dat iedere Rotterdammer - zelfredzaam of minder zelfredzaam – beschikt over kansen en krachten om bij te dragen aan een gezonde stad. Gezonde voeding, voldoende beweging en je nuttig voelen, zien wij als randvoorwaarden voor een gezonde economie en voor een gezonde en goed functionerende Rotterdamse samenleving.

Doelstelling

- Het produceren van duurzaam geteelde seizoensgroenten voor de Voedselbank.
- Het bieden van mogelijkheden aan minder zelfredzame Rotterdammers tot een gezonde dagbesteding en/of activering gericht op re-integratie in de maatschappij.
- Het mobiliseren en stimuleren van Rotterdammers om een bijdrage te leveren aan een Gezonde stad.

Diensten

Deze doelstelling realiseren wij door middel van:

- Het sociaal en fysiek beheer van 7000 m² in het Vierhavengebied.
- Voedselproductie
- Het stimuleren en uitvoeren van onderzoek naar duurzame voedselproductie
- Begeleiding van minder zelfredzame mensen bij re-integratie en dagbesteding
- Ondersteuning van vrijwilligerswerk
- Het stimuleren en organiseren van ontmoeting en debat i.r.t. de gezonde stad
- Het organiseren van educatieve projecten i.r.t. de gezonde stad
- Sociaal-culturele activiteiten i.r.t. de gezonde stad

Voedseltuin als partner voor sociale, ecologische, economische en ruimtelijke ontwikkeling

Met deze diensten willen wij het volgende bereiken:

- Sociale impact – Voedseltuin is een plek voor het ruilen en delen van skills. Eén van de beoogde effecten is een vergroting van de sociale en economische zelfredzaamheid van minder zelfredzame Rotterdammers.
- Ecologische impact – Voedseltuin biedt duurzaam geteelde seizoensgroenten aan Voedselbank Rotterdam.
- Economische impact – Burgers en ondernemers die samen ondernemen voor de publieke zaak vanuit alternatieve 'verdien-modellen' (deel-economie) en nieuwe vormen van samenwerking tussen overheid, markt en burgers, die passen bij het ideaal van de participatiesamenleving.
- Ruimtelijke impact - Sociale en fysieke vormgeving van de tijdelijkheid in het ontwikkelgebied Vierhavens; een aantrekkelijke manier om de gebruikers van een ruimte actief te betrekken bij de ontwikkeling van het gebied.

De grond is voorsnog voor 5 jaar gratis ter beschikking gesteld voor dit doel door de Gemeente Rotterdam. De tuin is aangelegd middels bepaalde principes uit de permacultuur en zal tevens een fijne plek worden in de buurt om elkaar te ontmoeten en er te vertoeven. Het hele gebied rond de

Vierhavenstrip (daktuinen, HAKA gebouw, Sociaal warenhuis Kei goed, Stadsboerderij) zal een aantrekkingskracht gaan vormen voor mensen op zoek naar duurzame initiatieven. Ook zal er educatie plaats gaan vinden aan bijvoorbeeld basisscholen. Werknemers en bezoekers van omliggende bedrijven en rondom gelegen winkelcentra vinden er een plek van bezinning, educatie en ontmoeting rondom de natuur, en op een sociale en inclusieve manier van organiseren.

Achtergrond

Doelgroep

De doelgroep van Voedseltuin Rotterdam bestaat uit een mix van:

- Rotterdammers die klant zijn van de Voedselbank,
- Sociaal en economisch minder zelfredzame mensen die op zoek zijn naar een aantrekkelijke en gezonde dagbesteding en/of willen werken aan hun persoonlijke ontwikkeling,
- Rotterdammers die iets willen en kunnen betekenen voor het werken aan de Gezonde Stad.

Geen gewone tuin

Het is geen gewone tuin maar een voedseltuin. Een tuin waarin de samenwerking tussen mens en natuur centraal staat. Doel is om een tuin te ontwikkelen die zich zelf kan onderhouden. Er wordt geen gebruik gemaakt van kunstmest of chemische bestrijdingsmiddelen en er is plaats voor een grote verscheidenheid aan gewassen en organismen. De mogelijkheden van de grond wordt optimaal benut. Dit komt ook het dierenleven (vogels, insecten, bodemleven, kleinere zoogdieren) ten goede. In deze blije natuur is de opbrengst voor de mens maximaal. De oogst bestaat niet alleen uit groenten en fruit, maar ook uit (geneeskrachtige) kruiden.

In de Voedseltuin is er ook plaats voor planten en bloemen die niet voor consumptie bedoeld zijn. Zij zorgen voor extra kleur en leven in de tuin. Dit zorgt ervoor dat de tuin ook fijn zal zijn voor buurtbewoners, passanten om elkaar te ontmoeten in de tuin. Er zullen zitjes in geplaatst worden, er zullen educatieve bijeenkomsten georganiseerd worden en men kan vrijwilligerswerk doen op de tuin. De tuin zal als aantrekkingskracht in het gebied gaan fungeren.

Sociaal ondernemerschap

Voor het project zijn tot op heden budgetten benut voor participatie, fondsen, sponsoring en bedrijvenbezoeken. Het is niet meer dan passend om binnen een organisatie die zelfvoorziening nastreeft, om in eigen levensonderhoud te gaan voorzien. De doelstelling was om drie jaar na de start financieel zelfvoorzienend te zijn. Dit wordt echter wat moeilijker nu de middelen voor re-integratie gelden van de Gemeente Rotterdam 'opgedroogd' zijn. Om die reden hebben we ons omgevormd van een 're-integratiebedrijf in het groen' naar een duurzaam sociaal ondernemer die zich met bewoners en maatschappelijke partners inzet voor een gezonde stad.

In dat kader is ondermeer samenwerking gezocht met partners in het gebied, zoals stadsontwikkeling en Made in 4 Havens. Ook wordt onderzocht of we met andere doelgroepen op de tuin kunnen werken, die nog gelden beschikbaar hebben vanuit AWBZ. De Stichting probeert verschillende initiatieven op het vlak van sociaal ondernemerschap te ontwikkelen, maar het zal wat meer tijd vragen om zelfvoorzienend te worden. Al deze initiatieven groeien op de grond van onze twee doelstellingen: vers voedsel voor de Voedselbank verbouwen en participatie van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Hieronder noemen we enkele voorbeelden van sociaal ondernemerschap. We realiseren ons dat het Sociaal Ondernemerschap en hoe dat vorm te geven een apart ontwikkeltraject/ aparte uitdaging is!

1)Verkoop ideële producten

Behalve het verbouwen van voedsel worden er op de tuin ook andere activiteiten georganiseerd. Een voorbeeld is tuinhedden vlechten, tuinbankjes van pallets worden gemaakt. Hierbij kunnen producten worden gemaakt die verkocht kunnen worden zoals vetbollen voor de vogels. Ook een insectenhotel, vogelhuisje, opgepotte kruiden en zelfgemaakte honing behoren tot de producten die wij gaan maken en op markten en festivals verkopen. Maatstaf is natuurlijk materiaal, liefst hergebruikt en ook uit de directe omgeving. Eerlijk en puur zijn de onderscheidende waarden voor de koper.

2) Sponsors en vrienden van...

De Voedseltuin is een initiatief dat tot de verbeelding spreekt en makkelijk en goed uit te leggen is. We hebben dat het afgelopen jaar gemerkt doordat we al veel gesponsord zijn en zonder dat we zelf de publiciteit hebben gezocht al vaak in het nieuws zijn geweest. Dit kan echter nog beter en er moet een plan komen hoe we sponsors structureel aan de Voedseltuin kunnen binden. Ook een donateurs programma in de vorm van "vrienden van " is een optie.

Uitgaven

De projectuitgaven omvatten de grondbewerking, gereedschappen en andere tuinbouwfaciliteiten. Structurele uitgaven zijn de huisvestingslasten, personeelskosten, onkostenvergoedingen vrijwilligers, verzekeringen, PR en kantoorkosten.

Organisatie

De Stichting heeft een bestuur bestaande uit 3 mensen:

- Penningmeester en waarnemend voorzitter: Tineke van der Burg van De Rotterdamse Ploeg en voorheen werkzaam bij Stichting SBAW
- Algemeen bestuurslid: Erik Sterk van Buro Erik Sterk en De Makers van Rotterdam; onderzoekt, adviseert & ontwikkelt in de sociale sector
- Algemeen bestuurslid: Els Desmet, onderzoeker en schrijver, mede-initiatiefnemer van Verhalenhuis Belvédère Rotterdam.

Ambassadeur van de tuin is Sjaak Sies van de Voedselbank

Op de tuin is 1 persoon parttime in dienst met kennis van zaken van aanleg en onderhoud van de tuin en de begeleiding van de vrijwilligers organiseert. Dit is een voorwaarde die zorgt voor continuïteit op de tuin.

Dagelijks zijn er gemiddeld 15 mensen aan het werk op de tuin op dit moment. Er wordt gewerkt om de eigen verantwoordelijkheid van de vrijwilligers te stimuleren, dus na verloop van tijd krijgen ze taken zoals het openen en sluiten, koffie verzorgen, nieuwe vrijwilligers onder de hoede nemen, in groepjes verantwoordelijk voor het oogsten, zaaien en wieden.

De Voedseltuin is gehuisvest aan de gedempte Keilehaven en bevindt zich in het Keilehavengebied in Rotterdam achter de Voedselbank.

Samenwerking

Stichting Voedseltuin is naast een zeer praktisch initiatief, een netwerkorganisatie. De stichting werkt samen met vrijwel alle duurzame initiatieven in de regio en met diverse omliggende andere bedrijven en instellingen.

De belangrijkste samenwerking is die met de gemeente Rotterdam: de gemeente Rotterdam is vanuit verschillende diensten betrokken bij de Voedseltuin. In de eerste plaats is de dienst Maatschappelijke Ontwikkeling (het voormalige Sozawe) een belangrijke partner, als subsidieverstrekker voor de opstartkosten in 2011 en als kanaal voor vrijwilligers met een WWB-uitkering (full-engagement programma).

Daarnaast zijn betrokken:

- Stadsontwikkeling (Stadshavens). Zij stellen de grond beschikbaar.
- De voormalige Dienst Stedebouw en Volkshuisvesting (dS + V) binnen Stadsontwikkeling. Zij spelen een adviserende en coördinerende rol in de opzet (eetbaar Rotterdam)
- Gemeentewerken Rotterdam. Gemeentewerken leveren het materiaal voor de infrastructuur (hergebruik).
- Atelier van Lieshout: beelden in de tuin
- Alle omwonenden: reclassering, Vondelbeheer, HAKA gebouw, Soundpoort.
- De Voedselbank: direct betrokken voor afname voedsel.

